

Na prvom lektoratu (*Vještine feačkih mladića*) učenici su uz Jelenu Gajer prevodili odlomke iz Homerove *Odiseje*. Drugi lektorat (*Ples u renesansnom Šibeniku*) vodila je Inge Belamarić, a polaznici su prevodili ulomak djela *O smještaju Ilirije i o gradu Šibeniku* Jurja Šišgorića. U trećem lektoratu (*Saloma pleše pred Herodom*), pod vodstvom Tonča Maleša, prevodili su odlomke iz Biblije, a u četvrtom lektoratu (*Metrički prilozi plesnom rječniku*), koji je vodila Bruna Kuntić-Makvić, odlomke iz Ovidijevih djela *Metamorfoze*, *Fasti* i *Ljubavno umijeće* te iz Vergilijevih *Eneide* i *Georgika*. Likovnu radionicu vodile su Tanja Kovačić i Ana Madunić: inspirirani ornamentikom Gustava Klimta učenici su različitim tehnikama izradili originalne kompozicije. Predavanje o povijesti plesa u starome svijetu (*Nebo se raduje, zemlja pleše*) održala je prof. Inga Vilogorac Brčić.

Kao i svake godine Bruna Kuntić-Makvić odvela je polaznike seminara u obilazak Skradina, Bribirske glavice i Burnuma, predstavila im ondašnju povijest, spomenike i znamenitosti. U burnumskom su amfiteatru, zbog njegove akustičnosti, učenici vježbali skandiranje te su se loptali onako kako su to, prema Homerovim stihovima iz *Odiseje*, činili Laodamant i Halije. Posjetili su i Šibenik, gdje ih je kroz Muzej Grada Šibenika vodio kustos Toni Brajković, a u gradskoj knjižnici „Juraj Šišgorić“ Karmen Krnčević predstavila im je šibenskog humanista Jurja Šišgorića i njegova djela. Na otoku Visovcu Stojan Damjanović seminaristima je predstavio franjevački samostan i njegovu zbirku.

Završna prezentacija seminara održana je u skradinske župnom dvoru. Učenici su izložili djela nastala tijekom likovne radionice, čitali svoje eseje nadahnute plesom u antici te izabrane odlomke iz održanih lektorata. Svi su zajedno sudjelovali u dramatizaciji Homerove *Odiseje*. Primili su diplome za sudjelovanje u seminaru, a najistaknutiji prevoditelji i najbolji esejisti dobili su nagrade.

Bruna Kuntić-Makvić

I. međunarodni epigrafski seminar u Murteru

Inscriptiones Latinae – cui bono?

Epigrafski spomenik kao povijesni izvor

Murter, 2 - 9. rujna 2012.

Prva međunarodna epigrafska ljetna škola pod gornjim nazivom održana je u suradnji Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Muzeja grada Šibenika i Ekološke udruge Argonauta iz Murtera.

Namijenjena je studentima, diplomandima i doktorandima humanističkih znanosti kao proširenje osnovnih studijskih programa, nastavnicima predmeta s istog područja za usavršavanje, zainteresiranim amaterima za proširenje znanja, svima za vježbu.

Program je koncipiran tako da se valorizira bogata hrvatska epigrafska baština svih razdoblja. U prvom su planu latinski natpisi rimskoga vremena. Na njima će biti težište četiri prva seminarara. Ustali li se seminar, ponudit će se – zahvaljujući epigrafskim svjedočanstvima ovdašnje povijesti – i programi antičke grčke

epigrafije, srednjovjekovne i novovjekovne latinske i talijanske. Želja je pokretača da i domaći i strani polaznici povećaju svoje opće epigrafičarske vještine na specifičnoj građi iz Hrvatske.

Murter je odabran za stalno sjedište zbog svoje spomeničke baštine, zbog interesa zajednice i logističke podrške koju pruža iznimno aktivna Ekološka udruga Argonauta. Epigrafski će seminar postati dijelom širega programa Međunarodnog arheološkog kampa *Colentum* koji je udruga Argonauta zajedno s Muzejem Grada Šibenika, Sveučilištem u Zadru i Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu pokrenula u 2012. godini.

U skladu s time, murterska spomenička i epigrafska baština stalna su sastavnica u programu seminara. Svake godine odabire se i drugi lokalitet, izdašan natpisima, koji će polaznici upoznati i na čijoj će epigrafskoj baštini raditi. Za prvi seminar odabrano je Danilo kod Šibenika, antički Rider, iz kojega je poteklo obilje natpisa koji latinskim jezikom i rimskim formulama posreduju brojna domaća imena i svjedoče o nastavku domaćih običaja u rimskoj pokrajini. Natpisi se najvećim dijelom čuvaju u Muzeju Grada Šibenika.

Radni program seminara počinje obilaskom Murtera i drugoga izabranog lokaliteta, nastavlja se obradom fotografija i crteža, prijepisa i čitanja odabranih natpisa, upoznavanjem i korištenjem epigrafskih baza te vježbom iz računalne obrade i unošenja natpisa u bazu. Završava odlaskom do institucije gdje su natpisi pohranjeni. Polaznici uživo provjeravaju na konkretnome spomeniku jesu li njegov opis i čitanje valjani. Svaki je polaznik posljednjega dana seminara obvezan prezentirati svoj rad na konkretnom spomeniku i rezultate koje je postigao.

Podloga je prvoga seminara bilo trideset i šest natpisa iz Murtera i Danila. Grupirani su tematski (*res municipales, sacrae, militares, privatae*). Polaznici su poslurali 17 sati predavanja, vježbali 19 sati, proveli 18 sati na terenu i svi zajedno u dva sata prezentirali svoje rezultate. Program je procijenjen na 5 ECTS bodova.

Radni materijali seminara uključivali su praktične informacije o regiji, Murteru, Danilu i Šibeniku, stručne o Murteru (*Colentum*) i Danilu (*Rider*), prijepise odabranih natpisa po tematskim skupinama i pripadnu bibliografiju.

Dvanaestoro polaznika bili su student, diplomandi, doktorandi i srednjoškolski profesor iz Njemačke, Austrije, Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U skladu s jezičnom pripadnošću polaznika i uz latinski jezik kao zajednički medij natpisa, epigrafska su se predavanja i vježbe držali usporedno njemački i hrvatski, dok su uvodna predavanja o lokalitetima i završne prezentacije bili na engleskom. Priručni materijali također su bili četverojezični.

Svjedodžba seminara izdaje se na latinskome za strane sudionike, a na hrvatskome za domaće.

Predavali su i vodili lokalitetima i muzejima prof. dr. B. Kuntić-Makvić s Katedre za staru povijest Odsjeka za povijest i M. Šegvić, prof., dugogodišnji predavač epigrafije, numizmatike, grčkih i rimskih starina na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, A. Rendić-Miočević, prof., muzejski sa-

vjetnik Arheološkog muzeja u Zagrebu u m., prof. dr. A. Kurilić s Odsjeka za povijest Sveučilišta u Zadru, dr. M. Hainzmann, profesor stare povijesti Sveučilišta Karl Franzen u Grazu u m., dr. K. Matijević akademski savjetnik Sveučilišta u Trieru, T. Brajković, kustos, i mr. sc. Ž. Krnčević, voditelj Arheološkog odjela Muzeja Grada Šibenika, te iz udruge Argonauta predsjednica dr. sc. M. Markov Podvinski i L. Ježina, mag. oec.

Polaznici su na kraju popunjavali anketu o različitim aspektima seminara sa skalom ocjena 1 – 5. Među ostalim, količinu podataka u predavanjima i kakvoću izlaganja ocijenili su po 4,44, vježbe na priručnim materijalima 4,5, vježbe *in vivo* 4,6 i komunikacijsku trojezičnost 4,4.

Ustrojbena jedinica Filozofskoga fakulteta u Zagrebu koja je organizirala epigrafsku školu je Centar za interdisciplinarno istraživanje stare povijesti Zavoda za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest. Realizirao ju je nakon dvije godine priprema, u okviru zadataka predviđenih znanstvenoistraživačkim projektom „Stara povijest u hrvatskim povijesnim znanostima: teorija, praksa, priručnici“ čiji je nositelj prof. dr. B. Kuntić-Makvić i uz financijsku podršku Association internationale d'épigraphie grecque et latine.

Podrobnosti o održanome seminaru, najave idućega 2013. godine u Murteru, Skradinu i na Bribirskoj glavici i uvjeti prijave mogu se od veljače 2013. vidjeti na <http://www.ffzg.unizg.hr/cuibono>.

